

ZEVENDE NIEUWSBRIEF VAN DE STICHTING MEENSEL - KIEZEGEM ' 44

15 april 2003

"Betere tijden in 't verschiet" blokletterde mijn krant net 1 jaar geleden.

Laat het geen toeval zijn, dat uitgerekend op de dag dat als 't ware de lente zou beginnen, pakken ontelbare enthousiastelingen met duizenden moesten opstappen voor het behoud van de wereldvrede. Mensen die geen gehoor kregen. Mensen met danige schrik voor een volgende bloedige confrontatie. Oorlogsdreiging heet dat. Paniekerig gedrag zit er alvast dik in bij een kritisch deel van de bevolking. Dat stemt tot meer dan een beetje nadenken. Zeker als zulke talrijke manifestaties overal ter wereld plaats vinden op een moment dat men liever aan leukere dingen wou denken. Druk bekomentarieerd. Zeker nu de lente zich majestueus als nooit voorheen heeft aangekondigd met onnoemlijk deugddoende dagen.

Persoonlijk konden we enkel levenslust putten uit die enige gedachte van toen: "en toch schijnt de zon". Was dat niet de slogan en de moedgevende aansporing tijdens onze moeilijke oorlogsjaren 40 - 45?

Confrontaties met persoonlijke vragen blijven niet uit. Is de wereld dan toch dat schouwtoneel volgens Vondels bedoelingen: enerzijds mensen vrijwillig op weg en meelopend met een vredesbetoging en anderzijds en elders een zelfde aantal militairen, zogenoemd gedwongen als "troepenversterking" paraat om de wapentransporten te nutte te maken in verre landen.

En wij dan maar happig zijn om de laatste nieuwtjes te puren. Media-zieke wellustelingen als we zijn. Nieuwsherhalingen ook nog eens nazappend. Is niets ons ontsnapt? Nog meerdere geweldscenes? Fantastische beelden toch met die "slimme bommen" in het nachtelijk decor. Geïndocctrineerden van machtswellust.

Op ieders lippen slechts één vraag : waar en wanneer stopt zo'n waanzin?
Is er nog wel iemand die daar niet depressief van wordt?

Het samenleven is een verduiveld kluwen waar met grote omzichtigheid een en ander nog kan ontward worden. Zolang er nog geloofwaardige reporters en mediamensen zijn, die verstaanbare woorden kunnen vinden, krijgt deze ingewikkelde toestand of de meest bewogen gevoelens een uitleg en lijkt het als een opgepoetst blazoën.

Want met de objectiviteit van oorlogsberichtgeving is het momenteel triestig gesteld. Censuur bestaat. Meer en meer blijkt achteraf dat de wereld massaal bedot wordt. Een gevoel waarmee we blijven zitten.

Ongewild denken we aan onze overleden ouders... Ze zullen het daarboven ook wel in de gaten hebben zeker ...

Zij zullen het geweten hebben. Ons vader zal uiteindelijk nog gelijk krijgen ook wanneer hij vermanend zei "geschiedenis herhaalt zich". Denkend aan gesneuvelden uit beide wereldoorlogen.

Voor duizenden en duizenden zal dit alles na afloop geen happy end krijgen. Ook alzo eindigen. Want slachtoffers vallen aan beiden kanten: voor- en tegenstanders, vriend of vijand.

De hunker naar herbeleefde gezelligheid en familiale warmte slaat dan om, in sneltreintijd, naar spoorloosheid.

De gruwel om een gesneuvelde, de wanhoop om een vermiste... 't Sluiert zich als een mistbank doorheen het toekomstige samenleven dat getekend wordt door duizenden "niet-verwachte" grafstenen.

Het gekoesterde lentelicht zal steeds kouder worden, minderen in sterkte. Leven wordt een vergiftigd geschenk.

Nadien en later lijkt niets nog en zal niets nog een normaal verloop hebben. Een nieuw syndroom is geboren: niet normaal meer kunnen functioneren.

Dat was ook het lot van dé man die Hiroshima bombardeerde tot hij op zijn 81ste overleed. Majoor Thomas W. Ferebee van het 509de luchteskadron van het Amerikaanse leger was de man die op 6 augustus 1945 op de knop drukte om vanuit de B-29 bommenwerper "Enola Gay" de atoombom te laten droppen op de Japanse stad Hiroshima. De bom doodde 60.000 mensen en verwondde er nog eens 100.000. Ontelbaar getekenden nadien.

Met een eervol ontslag beëindigde de held vroegtijdig zijn militaire loopbaan wegens veelzeggende conclusie: "niet normaal functioneren".

Nadat er heel veel tijd is overheen gegaan -bijna zestig jaar- probeert men voortaan aan de plechtigheden van Wapenstilstand een andere dimensie toe te voegen: deze van de onbekende oorlogsvrouw. Deze anoniemen worden voortaan symbool gezet als slachtoffers van geweld, vrouwen die zich wereldwijd inzetten voor vrede en verzoening. Neem nu als voorbeeld wat in de Limburgse hoofdplaats vanaf 1998 op het herdenkingsprogramma gezet werd. De stad Hasselt had terzake een beetje het toevallige geluk met een schenking van Pax Christi Vlaanderen ter waarde van toen 200.000 Bfr. Niet niks. Best te vergelijken met wat de Stichting op poten zette.

De 11 novemberplechtigheid kan voortaan aldaar doorgaan aan "Het Beeld van de Onbekende Oorlogsvrouw" naar de hand van kunstenaar Jan Calmeyn. Ook de stad Leuven rolde de rode loper voor zijn Vrouwendag met als thema's geweld en conflictzones.

De Stichting '44 heeft haar steentje reeds eerder bijgedragen met het lovenswaardige initiatief om een herinneringsbeeld te plaatsen in het voormalige concentratiekamp Neuengamme. Het werd een voorbeeld voor meerdere landen.

"De Wanhoop van Meensel-Kiezegem" wordt wereldwijd via internet bezocht.

Wij blijven erkentelijk en dankbaar voor de gewaardeerde appreciaties aangaande onze uiting en inzet voor vrede en verzoening. De Noordduitse stedelijke cultuurdiensten

plaatsen dit hoog in hun vaandel.

Vandaar ook dat naar aanleiding van de tijdelijke tentoonstelling opgezet door de deelstaat Bremen het Ministerie van Cultuur zich akkoord heeft verklaard om de zaak Meensel-Kiezegem het centraal motief te laten zijn in dit streng gecensureerde en uitgebreide opzet. Het Rathaus van Bremen wordt straks het terfpunt van herdenkingen, lezingen, colloquiumgesprekken enz. Bij de voorbereiding van dit opzet werd onze film als bewijsmateriaal aangehaald. De rondreizende tentoonstelling Neuengamme zal hierbij aansluiten.

Voor de Duitse jeugd zal Meensel-Kiezegem leren kennen zoals nooit voorheen.

Naar aanleiding van het Erfgoedweekend zullen alle details gepubliceerd worden in onze tentoonstellingsruimte. Ondertussen wensen we u een zalige en lentefrisse paastijd.

Guido Hendrickx
Voorzitter

Na een bezoek van scholieren uit Kellinghusen aan het KZ Neuengamme, Bullenhuserdam en de Rozentuin, liet de lerares de gevoelens van deze jongeren op papier zetten. Zo bundelden men in 1996 een reeks gedichten en teksten onder de titel "Zwijgende Rozen". Wij willen af en toe enkele van deze indrukken in een vrije vertaling weergeven.

Dat Kind als Offer
(Tobias Beier)

**De kleine jongen hangt aan een strop!
Hij beweegt niet meer, nooit meer!
Zijn geest was al lang dood
voor men hem doodde.**

**Men had hem zijn hoop op een beter leven,
zijn fantasie, die hem de mogelijkheid gaf
de lichamelijke boeien te ontkomen,
en zijn liefde tot de medemensen, afgenomen.**

**Men doodde een kleine jongen,
die nooit meer gelukkig wordt,
die nooit meer lachen zal.**

**Die jongen is vermoord door mannen
die zelf kinderen hadden.....**

Afscheid

De tijd staat niet stil. Bij deze willen we nog even terugdenken aan pas overleden vrienden en vriendinnen. Sinds het verschijnen van de laatste Nieuwsbrief van de Stichting zijn van ons heengegaan:

- Jos Beddegenoodts: stelde destijds boerderij en omliggende weide ter beschikking voor de opname van verschillende filmsets.
- Theofiel Cauwbergs en Emma Lemoine, tot 4 maal toe medereizigers naar Neuengamme, weldoeners en donateurs aan het Vredesmuseum.
- Leona Lemmens, echtgenote van Jos Timmermans, legde een belangrijke getuigenis af in de film-"Meensel-Kiezegem '44" en het boek "Getuigenissen".

Aan de achtbare families van onze trouwe vrienden en gewezen medereizigers naar Neuengamme, weldoeners en donateurs aan het Vredesmuseum, bieden wij namens de Stichting Meensel-Kiezegem '44 onze oprechte deelneming aan in het pijnlijk verlies dat hun heengaan zal blijven betekenen.

Nooit vergeet ik het moment waarop Theofiel van de autobus geholpen werd bij zijn eerste reis, het moment waarop hij voet aan de grond zette en aldus zijn vaders begraafplaats mocht betreden na zoveel jaren van onwetendheid en berusting in het onbekende. In zoverre betekende dit een dwingende schokgolf zodat Theofiel en Emma tot viermaal toe mee ter bedevaart zijn getrokken naar de Noordduitse kampen.

Gevoelig als hij was, liet hij mij persoonlijk verstaan dat hij alles in zijn hart had opgenomen en "genoten" had van de buitenkans die de Stichting had geboden met de mensen naar ginder te brengen.

Een geweldig initiatief vond hij het, en hij bedankt voor alles.

Oprechte woorden van waardering die je naar de keel grijpen.

Die woorden van dank brengen we hierbij over aan u allen. Immers het samenzijn op de meest verdoemde plaatsen inspireert mensen om er te zijn voor elkaar.

In die geest blijven we aan hen denken.

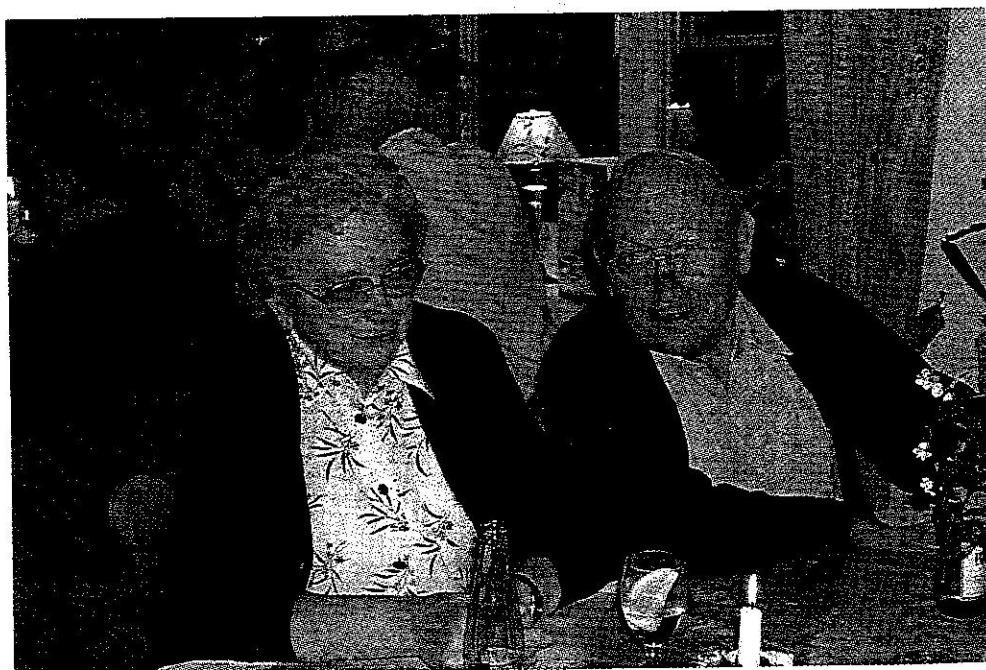
Emmeke en Fille gaan niet meer mee naar Neuengamme

In februari kregen wij de droeve tijding dat Emma Lemoine overleden was. Dat kwam hard aan. Emmeke, die als reisgezel een onverbeterlijke optimiste was, ondanks de moeite die ze soms had om alles mee te maken. Op zaterdag 1 maart werd ze in Meensel begraven. In de mis zagen wij haar man niet. Wij wisten wel dat hij een tijd geleden een longoperatie had ondergaan, maar niet dat het zo erg was. Veertien dagen later werd Theofiel Cauwbergs begraven.

Het stemde ons droef te weten dat wij die twee zouden moeten missen tijdens onze volgende reis naar Neuengamme. Ze hadden één keer belet gegeven, toen Fille van een breuk was geopereerd. Hij weende toen omdat hij niet meekon. Tijdens de vijfde bedevaart werden herdenkingstegeltjes gegeven aan de mensen die vijf maal waren meegereisd. Dat waren Emiel en Melanie Lemmens-Cauwbergs en René en Paula Cauwbergs-Ickx. Bij het afscheid in Meensel zei Fille nog, typisch met zijn vinger zwaaiend: "Volgend jaar kunt ge voor mij ook zo een tegeltje gereed houden".

Emmeke en Fille, wij kunnen het jullie niet meer geven. Maar geloof het maar dat in onze herinnering jullie zullen blijven voortleven als twee ingoede, echte vrienden met een groot, warm hart voor iedereen en dat is meer waard dan duizend tegeltjes. Wij zullen jullie in augustus missen, maar aan ons beeld "De wanhoop van Meensel-Kiezegem" daar in het verre Neuengamme zullen jullie niet uit onze gedachten zijn.

Dag Emmeke, dag Fille, tot weerziens, daar waar wij allen hopen gelukkig te zijn.

Het was nooit te veel voor Leona

Op 1 januari 2003 was het geen feestdag voor de familie en de vele vrienden van Leona Lemmens. Haar leven in een geest van gediensdigheid en vriendschap was ten einde. Alhoewel niemand kon vermoeden welke moed zij moest opbrengen om gewoon mee te doen, was zij bezorgd om anderen. Tijdens de reis naar Neuengamme, die zij met haar man Jos Timmermans meemaakte, was ze in het kamp overal mee en wilde ze ook alles weten over die lugubere plaats. Samen met haar broers bracht zij ter plaatse hulde aan vader Frans Lemmens. Later beseften wij pas welke moed zij moest opbrengen om dit alles te kunnen mee maken. Maar zij wilde het en met een koppige overtuiging hield zij vol, hierin ten volle gesteund door Jos. En ondanks alles bleef zij de hele reis de vriendelijkheid zelf en op de haar eigen manier dankte zij ons voor wat wij presteerden voor anderen: "Doet gijle maar voort mannen, gijle zijt goed bezig!" Leona, wij hebben het toen niet gezegd, maar zo een aanmoediging geven ons de moed om door te zetten in ons streven. Wij kunnen er u niet dankbaar genoeg om zijn. Wij, met zovele anderen, zullen je echt missen.

Mark Braet

Dichter Mark Braet is overleden. Hij is de maker van het gedicht dat wij al zovele malen gebruikten in onze publicaties en in Neuengamme: "Vergeet dan wie het kan".

Op zijn overlijdensbericht stond volgende tekst:

"Als dichter en strijder voor vrede,
vriendschap tussen de volkeren,
rechtvaardigheid en gelijkheid,
blijft hij ons inspireren..."

Erfgoedweekend op 27 april 2003

Wij werken weer mee aan het Erfgoedweekend in Huize Hageland. In tegenstelling tot vroegere berichten heeft dit enkel plaats op zondag. Wij zijn present vanaf 10 uur tot 18 uur. Het thema "reizen" wordt door de "Stichting M-K'44" uitgewerkt in functie van onze reizen naar Neuengamme. Marc Cauwbergs zal met een fototentoonstelling de vijf reizen belichten. Wij plaatsen er ook de poëtische teksten van Magda Van Goidsenhoven bij. Ook de fotomontage op computer van Tom Devos zal door Ludo Devos worden gepresenteerd. De film die Willy Cockx maakte over de vijfde reis zullen we tonen op het TV-scherf. Niet alleen in het museum, maar ook in de benedenlokale zijn we aanwezig. Daar er in het Wagenhuis een bijeenkomst is van de wandelaars die de nieuwe wandeling van het Wingepad instappen, kan daar een natje en een droogje worden versierd. Ook daar zorgen we voor enkele panelen die zullen verwijzen naar onze tentoonstelling en optredens. Inderdaad zullen er vanaf twee uur een drietal optredens geprogrammeerd worden van het Sint-Ceciliakoor uit Meensel met solisten en accordeonbegeleiding van Guido Hendrickx. Zij brengen oorlogsliecleren uit onze eerste bundel, die later uitgebreid op een cd worden uitgebracht. Op deze dag zal ook dat eerste boek met oorlogsliecleren gepresenteerd worden. Het is een verzameling van een 100-tal teksten, gemaakt door allerhande gelegenheidsdichters, met begeleidende inhoudstafel. Deze bundel zal te koop aangeboden worden voor de som van 5 euro. Later dit jaar brengen we de bundel gedichten van Ina Stabergh over Neuengamme uit. Zij zal ook enkele van deze treffende teksten brengen tijdens deze optredens. Dit alles gaat door in onze nieuwe tentoonstellingszaal op de eerste verdieping, waar de aquarellen van Oscar Liedl te bewonderen zijn. Tijdig kondigen we telkens elk optreden aan in de omgeving van Huize Hageland.

We zullen ook zorgen voor de mogelijkheid in te schrijven voor de zesde reis naar Neuengamme. Ook degenen die naar Normandië meewillen kunnen daar terecht. Hierover verneemt u meer elders in deze Nieuwsbrief.

Deze dag is natuurlijk een uitstekende gelegenheid om mekaar nog eens te ontmoeten, vragen te stellen, foto's te bekijken en af te spreken voor de toekomst. Op al uw vragen kunt u natuurlijk altijd bij onze medewerkers een antwoord krijgen.

Zesde Reis naar Neuengamme

Op 22, 23 en 24 augustus 2003 plannen wij onze zevende bedevaart naar Duitsland. Op vrijdag zullen wij een bezoek brengen aan Bullenhuserdam en dan naar het hotel. Zaterdag is voorbestemd voor het K.Z. Neuengamme met een avondverkenning van Hamburg. Op zondag zullen we weer vroeg paraat zijn want wij voorzien deze maal ook een bezoek aan het kamp van Schützenhof waar Edward Van Goidsenhoven, Guillaume Van Hellemont, Richard Hendrickx, René Janssens en Emiel Reynders zijn omgekomen. Wij trachten ook weer in de duikboothunker van Farge te geraken en bezoeken het erekerkhof van Blumenthal.

Ons verblijf is deze maal niet in Bergedorf, maar in de Wöhlerstrasse in Hamburg, op een boogscheut van Bullenhuserdam. Daar is het viersterrenhotel Böttcherhof gelegen. De prijzen in half-pension zijn als volgt: éénpersoonskamer 265 euro, tweepersoonskamer 235 euro per persoon. Een voorschot van 100 euro wordt gevraagd. Dit kunt u tijdens het

erfgoedweekend betalen of via de rekening (142-4022035-52 van Bedevaart Memorial Neuengamme) voor einde juni. Het totale bedrag verwachten wij dan voor 10 augustus. Voor verdere inlichtingen en inschrijvingen wendt u zich best tot René Cauwbergs (016/632460), Glabbeeksesteenweg 93, 3390 Tielt-Winge of tot één van de andere medewerkers (zie laatste bladzijde).

Reis naar Normandië

De volledige planning is klaar. Alleen kunnen wij er nog geen cijfer opplakken daar dat afhangt van het aantal deelnemers en of de reis met een autocar of met wagens doorgaat. Wie echter van plan is mee te gaan kan Oktaaf Duerinckx verwittigen en wordt dan zo snel mogelijk op de hoogte gebracht.

De hotelprijzen, halfpension, schommelen tussen de 51 en de 67 euro.

We bezoeken o.a. Arromanches (Landingsmuseum: 6 euro, film 360°: 3,70 euro), Sainte-Marie-du-Mont (museum Utah beach: ? euro), Sainte-Mère-Eglise (museum: ? euro), Bayeux (museum: 5,5 euro), Caen (musée de la Paix, het grootste en volledigste museum, minstens ½ dag: 13,30 euro), Ranville (Musée des Troupes Aeroportées: zweefvliegtuigen en nieuw museum: 5 euro).

Verder bezoeken we nog Port en Bessin, Ouistreham, het grote Amerikaanse kerkhof aan Omaha beach te St Laurent, het Duitse kerkhof te La Cambe, het Britse kerkhof te Bayeux, Pointe du Hoc en de batterijen van Merville en Saint Marcouf. Voor de liefhebbers is er ook mogelijkheid om in Bayeux de Tapisserie van reine Mathilde met de slag van Hastings in 1066 door Willem de Veroveraar te bewonderen. Het is een tapijt van 70 meter bij 0,50m en vertelt in beelden de slag. Een uniek werk.

De prijzen tussen haakjes zijn de prijzen voor volwassenen, er is een mogelijkheid om verminderd tarief voor groepen, jongeren of senioren te verkrijgen. Zo hebt u een overzicht.

Film "Meensel-Kiezegem '44"

Van 28 mei tot 1 juni heeft er in Oostende voor de negentiende maal een Internationaal Filmfestival plaats. In het Feest- en Cultuurpaleis op het Wapenplein worden filmrealisaties aan het grote publiek vertoond. Een Internationale jury zal er delibereren om festivalprijzen toe te kennen. Jos Hoeyberghs, die onze film produceerde, heeft in samenspraak met cineast Ives Jossa en regisseur Oktaaf Duerinckx besloten deze prent in te sturen. Ze werd aanvaard en zal dus in Oostende te zien zijn. Het is niet in de eerste plaats om zoals in Beveren (brons) te winnen. Hoofdzaak is dat een breder publiek komt kijken. Het is de korte versie die meedoet. De juiste datum van vertoning weten we nog niet, maar zullen we aan de geïnteresseerden bijtijds meedelen.

Te noteren data:

- **Zondag 27 april 2003:** Erfgoedweekend in Huize Hageland van 10u tot 18 u.
- **Zondag 1 juni 2003:** Hagelanddag in Huize Hageland
- **21, 22, 23 en 24 juli 2003:** reis naar Normandië
- **Zondag 10 augustus 2003:** Herdenking van de Politieke Gevangenen te Meensel-Kiezegem: 10u: Eucharistieviering te Kiezegem, gevolgd door twee ceremonies ingericht door de N.C.P.G.R. afdeling Meensel-Kiezegem.
- **22, 23 en 24 augustus 2003:** zesde bedevaartreis naar Neuengamme.
- **Begin november:** speciaal programma ter gelegenheid van het uitbrengen van de dichtbundel "Neuengamme, ik kwam terug" van Ina Stabergh en de cd met oorlogsliederen.
- Vergeet ook niet dat wij **elke derde zondag van de maand** het museum openhouden met gidsing en meestal ook instaan voor de uitbuiting van het cafetaria. Er is dan ook een rommelmarkt en (soms) een tweedehandsboekenbeurs.

Na het bezoek aan Bullenhuserdam tijdens onze reis in 2002 schreef Ina Stabergh volgend gedicht over dit pijnlijke gebeuren.

De kinderen van Bullenhuserdamm

*In de nacht van 19 op 20 april 1945
werden twintig kinderen vermoord.*

*Een kamparts had hen uitverkoren
om van Auschwitz naar Neuengamme te gaan.
Hij spoot tuberkelbacillen in hun bloed.*

*De kinderen droegen een gele ster
en kwamen uit Polen, Italië,
Frankrijk, Nederland,
Joegoslavië en nog verder.*

*Toen onverwacht de Engelsen
aan de overkant van de Elbe stonden,
moesten de kinderen verdwijnen.
Vlug, vlug naar Bullenhuserdamm
aan de rand van Hamburg.
In de kelder van een school
werd een strop gehangen.
De kinderen waren ondervoed,
de beulen moesten met eigen gewicht
aan hun beentjes hangen.*

*Het verstikte schreeuwen
hangt nu nog
in het schoolgebouw.*

Per Fiets naar Neuengamme

Naar het voorbeeld van Freddy Duerinckx vervoegen ons nu in Neuengamme een viertal fietsers die de weg naar Noord-Duitsland via Nederland zullen afleggen. Vanaf daar volgen zij het programma van de andere reizigers. De dapperen die het voorbeeld van Freddy volgen en hem vergezellen zijn Jozef Pittomvils, Danny Van Cauwenbergh en Jules Beddegenoodts, allen afkomstig van Meensel-Kiezegeem.

Nuttige Inlichtingen

Huize Hageland en ons Vredesmuseum zijn tijdens de werkuren steeds geopend. Voor bezoeken in groep of familie en tijdens de weekends kunt u ons verwittigen. Dan is er iemand ter beschikking om te openen en/of te gidsen. Bij voorkeur zich wenden tot de toeristische dienst van de gemeente Tielt-Winge, tel. 016/63 38 48. Ann Verreck leidt de coördinaties inzake musea.

Guido HENDRICKX, Voorzitter

Binkomstraat 56, 3391 Meensel-Kiezegeem, Tel. 016/487878 - Fax 016/640821

René CAUWBERGS,

Glabbeeksesteenweg 93, 3390 St Joris Winge, Tel. 016/632460

Alfons CRAENINCKX,

Heuvelstraat 17, 3390 O.L.Vr.Tielt, Tel. 016/634757

Oktaaf DUERINCKX,

Karekietenlaan 30, 3010 Kessel-Lo, Tel. 016/ 355232

E-mail: octaaf.duerinckx@chello.be

Alfons LEMMENS,

Binkomstraat 48, 3391 Meensel-Kiezegeem, Tel. 016/634529

Rudi PEETERS,

Kerkstraat 85, 3391 Meensel-Kiezegeem, Tel. 016/635826 – GSM 0496/258516

Alfons VUCHELEN,

Binkomstraat 65, 3391 Meensel-Kiezegeem, Tel. 016/634955 – GSM 0479/259792

Betty VUCHELEN,

Stoopkensstraat 110, 3320 Hoegaarden, Tel. 016/767936

E-mail: bettyv@yucum.be

Onze eregalerij:

- Eddy baron Merckx, peter van het Vredesmuseum
- Chris Desaeve-Cleuren, meter van "De Wanhoop van Meensel-Kiezegeem"
- Alfred Vansina, peter van "De Wanhoop van Meensel-Kiezegeem"

Om onze werking te steunen plaatsen wij steeds een kollektebus in het museum. U kunt natuurlijk ook helpen via rekeningnummer 149-0567841-75 Memoriaal Neuengamme. Alvast onze hartelijke dank bij voorbaat.